

de his postulis est simpliciter impeditus; neque facultate abolendis pro mortis articulo moribundum, quia tunc nulla est reveratio Caenum. Infuper Depositus, aut Degradatus, non liberatur ab onere recitandi Breviarium, aut servandi perpetuum. Capitatem: ne aliquum ex suo peccato commodum reportet.

52. Dicitur II. In definitione Degradationis, & privilegii: que particula in definitione Depositus est omisita. Siquidem per Degradationem (non tam per solam Depositionem verbalem) privatum quis tum privilegio Fori, cum etiam privilegium Canonis. Privilegio quidem Fori, cum quantum ejicitur a Foro Ecclesiastico, & traditur Foro seu Curia seculari; ita, ut deinde fit constitutus sub iurisdictione Magistratus ecclesiasticus, a quo prouide, quasi esset Laius, potest capi, & incarcerari, ac iuxta Leges Civiles de communis criminibus puniri: quamvis, dum Clericus degradatus, propter sua crimina traditur Curia seculari, efficaciter pro eo debet Ecclesia intercedere, ut circa mortis periculum quoad unum sententiam moderetur, cap. Novimus de Verb. signific. Privatum infuper Degradatus privilegio Canonis, ita ut eidem invictus, aut perfido, quamvis injutus, non incurrit Excommunicationem latam in persecutorum Clericorum.

53. Dicitur III. In utraque definitione, post canonicas sententiam cum debita solemnitate factam. Tum quia neutra earum infligunt ipso jure, sed qualilibet a Jure, seu per sententiam Canonicas debet infligi. Tum quia tam ad depositionem, quam ad Degradationem, requirit certa solemnitas a Jure praedicta, que refertur in. Degradatio de panis in 6.

54. Dicitur tandem in definitione Degradationis, adiuncta reali actione. Quia, ut habetur cit. c. Degradatio de Panis in 6. Clericus degradandus, vobis sacris induitus, & habens instrumenta illa in manibus, qua spectant ad Ordinem suum, ad Episcopum adducit debet; ab eoque ordine retrogradi (id est, incipiens ab illo vestimento, quod ultima vice in sui Ordinatione accepit, usque ad priimum, quod datur in collatione prima Tonfura) omnibus suis vestibus, & ornamentis facris, cum certis verbis exiit; ac tandem caput illius raditur, vel fonderit, ne Tonfura, vel Clericatus vestigium in eo remaneat: & hinc peractis, Degradata

us primum traditur Curiae seculari. Hec omnia, tamen non reperuntur in simplici Depositione; nam hec fit per solam sententiam in criminalibus canonice latam, neque privat omni privilegio Clericali, aut Fori. Abbas e. Tua de Pmit, ubi infuper notat, quod isthac Deposito alio nomine dicatur Degradatio verbalis. c. Degradatio, cod. in 6.

55. Quantum attinet ad Infamiam, que est tercia pena Canonica. Advertendum, quod infamia idem fit, ac privatio seu diminutio bona famae, sive, ut ali loquuntur, arg. I. Cognitum si. De varie & extraord. cognitione. Infamia est lea dignitatis status, vita ac moribus reprehensionis.

56. Duplex autem communiter asservatur Infamia, videlicet infamia juris, & infamia facti. Nec posterior accidit, quando quis, talis aliquip perpetrat, propter quod eius bona exstirpato apud probos & honestos viros habatur, licet jure aliquo expreso non totius infamia. Infamia juris est, que ipso jure infligitur, seu decernitur in certa crimina committentes. Idque adhuc si duplicit, nempe dum velipso facto Infamia contrahitur, vel priimum per sententiam Iudicis secundum iuris declarationem decernitur.

57. Queres: ob qua crimina contrahatur Infamia juris? Resp. I. Regula generalis est, Jure Canonico omnes eos confiter infames, quicunque Jure Civili habent infamiam, nisi famam Jure Civili introduxerint. Canones speciatim luctulerint. Prior pars habetur clare ex c. Omnes 6. quest. 1. ubi Hadrianus Papainquit: Omnes vero infames se dicimus, quae leges facili infames appellant. Concordat c. Infames 6. quest. 1. ibi: Infames esse dicimus omnes, quae Ecclesiastica, vel facili legi infames pronuntiantur. Altera vero pars probatur ex cap. ult. de Secundis napris; ubi infamia Jure Civili, L. 1. C. de Secundis napris, decreta multe infra annum lucius nubenti, fuit publicata.

58. Resp. II. Quemadmodum censentur ab Iure canonico infames, refertur cit. c. Infames 6. quest. 1. Et sunt fures, sacrilegi, incestuosi, homicide, perjuri, raptores, malefici, benefici, adulteri, de bellis publicis fugientes, criminibus capitalibus, irretiti, le pulchrorum violatorum, & alii huiusmodi ibidem enumerati. Et de talibus loquitur Reg. 87. Juris in 6. Infamibus porta non patente dignitatem.

59. Ceterum Infamia Canonica, quandoque

ora

orta est ex crimine occulto, tollitur per poenitentiam: secus, quando ortum habet ex crimen manifesto; ut post Glossam cap. ille qui, c. q. 1. notat Fagnanus in cap. Veneria, num. 37. de Cobalt. Cler. Unde Infamiam juris ex crimen manifesto subortam

DISTINCTIO II.

De Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto.

QUESTIO I.

Quid, & quotuplex sit Excom-
municatione?

SUMMARIUM.

- 1. Excommunicatione vi nominis, quid?
- 2. Excommunicatione, & Anathema, an dif-
ferant?
- 3. Datur in Ecclesia postea ferendi Ex-
communicationem, aliasque Censu-
ras.
- 4. D. Paulus postulat excommunicandi ali-
quoties ius suu frui.
- 5. Excommunicatione, quid?
- 6. Excommunicatione maior, & minore.
- 7. Excommunicatione minor, quid?
- 8. Eius effectus, quis?
- 9. Excommunicatione maior, quid?

1. Excommunicatione juxta nominis Ethymologiam idem est, ac extra communionem separatio. Sed in proposito sumitur ipsa pro censura Ecclesiastica, per quam homo Christianus a communione Ecclesie separatur. Dicitur etiam alio nomine Anathema: nam anathema graece significat separationem alicuius a reliquo partibus, & quidem frequentius, prout iulmudo di separatio fit ab Ecclesie, tanquam alicuius excommunicandi & maledicti; prout heres, & heretici, aliqui peccatores incorrigibili, ab Ecclesia anathematizantur.

2. Interni licet Excommunicatione, & Anathema, essentialement non differant (utramque enim importat separationem alicuius ab Ecclesia communioni) differunt tamen quanto ad solemnitatem: nam excommunicatio quandoque incurrit ipso jure, quandoque

profertur per Sententiam Iudicis in scriptis comprehensam: Anathema vero cum certis ceremoniis, c. Debet 11. quest. 3. predictis, ad terrorem ceterorum peraguntur. Siquidem debent dictodem Presbyteri Episcopum circumfari, & lucernas ardentes in manibus tenere, quas post latam Anathematis sententiam in terram proscindunt, & pedibus concidunt: cui solemnitati aliæ quoque maledictiones, & execrationes verbales addit solent. Hinc e. Cam non ab homine, de Judic. Clericus depositum incorrigibilis primum excommunicari, dendre vero crescente contumacia Anathematis murcone ferri jubetur.

3. CONCL. I. Datur in Ecclesia Catholica postea ferendi Excommunicationem, ac alias censuras Ecclesiasticas, Jure Divino eidem concepta. Ita omnes Catholicci; atque definitum tum ex perpetua praxi, & sensu Ecclesie; tum ex illo generali dicto Salvatoris, Matth. 26. Et tibi dabo claves regni Cœlorum: Et quoniamque ligaveris super terram, vir ligatum & in Cœlis. Et Matt. c. 18. Die Ecclesie: si autem Ecclesiam non audieris, sit tibi scire ethnicus & publicanus.

4. Et tali potestate jam usus fuit D. Paulus Apostolus, dum 1. Corin. 5. quenamdam Satanam tradidit, hoc est, excommunicavit, seu ex conforto Fidelium ejicit; prout implimet Apostolus ibidem indicat dicens: Et non magis Iudicium habuimus, ut tollatur de medio vestrum, qui hoc opus fecit. In quem locum D. Aquilinus relatus e. Omnis 11. q. 3. ait: Omnis Christianus, qui a Sacerdotibus excommunicatur, Satanicus erit. Quomodo! Sic illi, qui extra Diabolus est, sic in Ecclesia Christi. Unde illi, quas tunc Apolos a Satana esse tradidit, excommunicatos a se esse demonstrat. Quinimo Scetus 4. dist. 19. q. un. De quinio, notat,

in Epistolis D. Pauli legi, quod ipse tribus vicibus excommunicaverit, nempe 1. Cor. 5. ut jam dictum. Et 1. Timoth. 1. ibi: Ex quibus est Hymenaeus & Alexander, quos tradidi Satanam, ut dicunt non blasphemare. Et Galat. 1. si quis vobis evangelizaverit praeter id, quod acceptissis, anathema sit.

5. CONCL. II. Excommunicationis censura Ecclesiastica, qua homo Christianus a communione Fidelium separatur. Ita Doctor Subtilis loc. cit. 5. De quanto, ubi ait: Excommunicationis simpliciter, qua est sola major, est exclusio alienus a communione Fidelium non quadam excludere corporalis, qua sit in carcere, vel exclusione ab aliis, sed excludendo per probationem, ne communione cum aliis, nec aliis cum eo: estque in re communis. Dicitur, Censura Ecclesiastica: que particula stat loco generis, nam reliqua stant loco differentiis. Et additur, qua homo Christianus separatur a communione Fidelium. Tunc quia Ethnici, & nonnatae baptizati, nequam excommunicari: cum needum re ipsa in Ecclesiis fuerint ingressi per Baptismum. Tunc quia per hanc partculam Excommunicationis differt ab aliis censuris Ecclesiasticis, ut magis patet ex dendis.

6. CONCL. III. Excommunication ut sic ex parte boni, quo privat hominem, propriæ ac principaliter dividitur in maiorem, ac minorem: ex quod posuit quia a communione Fidelium separari vel ex parte solum, vel ex toto: quamvis si nomen Excommunicationis absolute ponatur, nec alius exprimatur, illud sit intelligendum de Excommunicatione majori. Ita Scotus l. c. estque communis; & habetur e. si quen de sentent. excommunicationis, ubi dicitur: quem sub hac forma verborum, illum excommunicans, vel famili. a Judee sua excommunicari contingat, dicendum est, eum non tantum minor, quia a perceptione sacramentorum, sed etiam majori excommunicationis, que a communione Fidelium separari, esse ligatum.

7. CONCL. IV. Excommunicationis minor est confusa Ecclesiastica, privans hominem perceptione Sacramentorum. Ita habetur ex cit. cap. 5. celeb. de Clerico excommunicante, &c. Ubi de excommunicato excommunicatione minori dicitur, quod non videtur a collatione, sed participatione sacramentorum (qua in sola confusa perceptione) removens.

8. Unde inferitur, quod proprius & adequateus Excommunicationis minoris effectus sit, privare hominem solo iure passivo seu re-

ceptione Sacramentorum Ecclesie; ac proinde ipsa tantum separare secundum quid a communione Fidelium, videlicet quoad solam Sacramentorum participationem, nive receptionem. Per quod ea differat ab Excommunicatione majori, que longe plures, eoque gravissimes effectus haberet, ut patet ex Quatuor seq.

9. CONCL. V. Excommunicationis major, que est simpliciter Excommunicationis, bene definitur, quod sit censura Ecclesiastica, qua quicunque communione Fidelium simpliciter separatur. Ita definiuntur sum ex Doctori Subtili loc. cit. tum ex c. s. si quem de sentent. excommunicant. Quamvis enim ibidem non apponatur ly similiter: tamen textum illum loqui de separatione totali (id est, quae sit tum per privationem Sacramentorum Ecclesie, tam recipiendorum, quam administrandorum, tum etiam per privationem communium Suffragiorum Ecclesie, nec non & convictus Civilis, seu exterioris communionis Fidelium) communiter intelligunt Doctores, proxime mox amplius explicabitur. Hinc sit

QUÆSTIO II.

Qui sunt effectus Excommunicationis majoris?

S U M M A R I U M .

10. **Communio Fidelium, triplex. Pure interna.**
(a) Vide dicta Tract. 12. Dist. 3. Quæst. 7. per totum.
11. **Pure externa.**
12. **Et media, seu mixta.**
13. **Exclusio non privata excommunicationis communione Fidelium mere interna.**
14. **Neque privatis orationibus Fidelium:**
(b) De hoc amplius n. 17.
15. **Bene tamen communione Fidelium tam media, quam pure externa.**
16. **I. Excommunicationis majoris effectus est privatio communionis Ecclesie infrafragiorum. Haec quae sint?**
17. **Corollarium notabile.**
18. **Privatio communionis Sacramentorum, affixa, & passiva.**
19. **Nisi iusta causa excusat, & quæ?**
(c) Tr. 2. Dist. 2. n. 25. & 28.
20. **III. Privatio iuris Divinorum Officiorum. Divina officia, quæ?**

21. *U.*

21. **IV. Privatio iuris ecclesiastice.**
22. **Quid juris, si excommunicatus in loco servio operariatur?**
23. **Lob. hic effectus de facto leuum raportum in omnius excommunicationis.**
(d) Tr. 14. Dist. 5. n. 126.
24. **Omnia impensis, non s. seplendus in loco sacro.**
25. **Major difficultas de excommunicato non extendendo, & paenitente.**
26. **Solatio.**
27. **V. Incapacitas ad Beneficia Ecclesiastica.**
28. **VI. Nullitas Receptis Apostolici ab excommunicatis imperati.**
Adsinus ad castellanum a Conjuris.
29. **VII. Privatio omnis jurisdictionis spiritualis.**
30. **Quid, si excommunicatus non eras vitandus?**
(e) De quo num. 26. & 36.
31. **VIII. Privatio communionis Forensis. Litteratur in Rœ.**
32. **Asque excommunicatus non vitando.**
33. **IX. Infirmitas per annam in excommunicationis fit suspensus de bares.**
34. **X. Privatio omnis Civilis communionis.**
Hoc procedit de excommunicato non tolerato, sed vitando.
35. **XI. Notandum his cum D. Bonaventura, q. dist. 18. art. 1. quæst. 1. & aliis, quod triplex sit Communio Fidelium, nempe pure interna, pure externa, & media seu mixta. Communio, seu Communio Fidelium pure interna conflictit in Fide & Charitate; per quae Fideles inter se, & cum Christo Capite suo mystice copulantur, & scatione hujus unionis, seu communionis, potest unus Fidelis impetrare alteri de congruo specialia beneficia, eique si carcerario capax est applicare proprias satisfactiones: juxta quod testatur David Psalm. 118. Participare suam omnium remissionem te. Concordat illud Symbolum Apostolici: Credo Sanctorum Communionem. (a)**
36. **CONCL. II. Infirmitas certum est, quod Ecclesia excommunicatus non privet fructu orationum & satisficationum, quas alii Fideles proprio nomine, ac privata intentione ipsi applicant. Ratio est: quia hujusmodi bona opera sunt ipsius operantis propria; ergo spectante librum eius applicationem, non vero ad dispensationem Ecclesie. Unde nemo prohibetur pro excommunicatis privatum Deum orare. (b)**
37. **CONCL. III. Excommunicationis majoris privata excommunicationis communione Fidelium, tam media, quam etiam pure externa, seu mere politia. Ita communis. Ratio est: quia non excessit potestatem Ecclesie; private hominem criminis & contumaciam, communibus Ecclesie Sufficiens.**

1. Sul-

Suffragii, utpote suo nomine factis, ac uia Sacramentorum, vel eidem interdicere extermam conversationem & convictionem Fideliūm. Quomodo autem id intelligendum sit, patet inductione, explicando plorosque effectus Excommunicationis majoris.

16. Primus itaque effectus Excommunicationis majoris est, privare hominem communib[us] Ecclesie Suffragii, ita ut excommunicato non proficiat, neque ea nomine Ecclesia possit pro ipso offerri. Porro hujusmodi communia Ecclesie Suffragia commode ad tria capita reducuntur: que sunt in primis SS. Missis Sacramenta, nam illud nomine totius Ecclesiae offertur. Deinde Indulgentia, utpote qua proveniunt ex communii Thesauro Ecclesiae. Tandem hue peritent Orationes publicae, aliasque actiones sacrae, que a Ministris Ecclesiae, in quantum tales sunt, ac nomine ipsius Ecclesiae paraguntur: quales sunt Hora Canonica, Benedicō Iohannes Aude benedicta, Candelarum, Palmarum, Conferatōrum Ecclesiae vel Altaris, Officium Defunctorum, & hujusmodi.

17. Inserit proinde cum Navarro c. 27. *Manuscrip. num. 36.* & aliis, peccare eos mortaliter, qui orant pro excommunicato oratione publica, aut qui cum eo communiant in Oratione publica, seu nomine eius. Ecclesiae facta. Verum hoc intelligendum est de excommunicato non tolerato, sed vitando, non obliterari cit, Navarus. Intelligentiam ulterius est eff de Oratione publica, seu nomine totius Ecclesiae facta: nam orationes private, sub quibus comprehenditur *Memento in Missa*, a Sacerdote mentaliter orando factum, item & ieiunia, aliasque pli opera, que non sunt nomine Ecclesiae, neque ab eius Ministeri, quia talibus, sed proprio cuiuslibet nomine, ac ex privata devotione, non prohibent fieri pro excommunicatis, iuxta dicta n. 14. Insuper Feria sexta Paracevess, quo die Christus in Cruce pro suis inimicis oravit, etiam Ecclesia publice & solemniter ora pro Hereticis ac Schismatibus, qui tamen sunt excommunicati. Item sicum est, solemniter orare pro extirpatione heretorum & sic indirexisse pro ipsis Hereticis, ut a Deo convertantur, & hujusmodi.

18. Secundus effectus Excommunicationis majoris est, privare hominem communione Sacramentorum, tam activa, quam passiva; ita, ut excommunicatus licet, & absque peccato mortali, non possit ulluma

Sacramenta recipere, vel administrare. Et hoc intelligendum est non solum de excommunicato adhuc impenitente, utpote qui ratione sui peccati mortalis prohibetur Sacramenta suscipere, vel administrare, sed etiam de eo, qui per perfidiam contritione jam reddit in gratiam Dei. Sequitur talis non potest licet, & absque peccato mortali (nisi exculpa iusta causa) ullum Sacramenta recipere, vel administrare, donec fuerit absolutus a sua excommunicatione: ageret enim contra praeceptum Ecclesiae, & exprimant illius prohibitionem in materia gravi.

19. Additur notanter, nisi excusat iusta causa; qualsifor ignorantia invincibilis necessitas administrandi Sacramentum ob metum mortis, infamie, iustitia bonorum, ac hujusmodi. Nam si quis excommunicatus, ignorans invincibiliter, se eff excommunicatus, administrat vel recipit Sacramenta, certum est, quod non peccet mortaliter, ratione ignorantiae sua invincibilis. Similiter, si quis excommunicatus occulitus, sibi tamen confusus excommunicationis, urgente gravi necessitate Sacramenta ministrat, vel recipiat, v.g. ad vitandum mortem, aut scandalum, vel gravem jaeturam, non peccabit; dummodo in ejusmodi casu, quo non potest prius obtinere absolutionem ab excommunicatione, perfidiam contritione primitat receptioni, vel administrationi Sacramentorum. Ratio est, quia Lex Ecclesiastica, qualis est de privatione participationis Sacramentorum, tum adive tum passiva, cum tantu[m] rigore non obligat; prout supra (c) jam dictum.

20. Tertius effectus Excommunicationis majoris, est privatio uis Divinorum Officiorum: Ita, ut excommunicatus Missa, aliquip Divinis Officiis (excepta Concione) non possit licet, & absque gravi peccato refertur. Ubi nomine Divinorum Officiorum intelligitur non solum Missa, sed & canthus Horarum Canoniarum, publica Oratio, Procesio, Benedictio olei, aquae, candelarum, & cetera Ordini Clericali annexa, excepta Concione: hanc enim etiam excommunicato non tolerato licet audire, ut sic magis & cito ad penitentiam excutitur, & *Reponso de Sicut est, excomm.*

21. Quartus effectus Excommunicationis majoris, est privatio sepulchre Ecclesiasticae. Nam certum est, corpus excommunicata

non posse sepeliri in Loco sacro, seu destinato Sepulchre Fidelium s[ecundu]s prout expressio habetur cap. Sacris de Sepulchris, allegata ea ratione, quia quibus non communicavimus vivis, nec debemus communicare defunctis. Quinimum haec de causa ibidem praescriptum, ut ossa excommunicatorum sepulta in Cemetery Ecclesiastico, si possint differni ab aliis ossibus non excommunicatorum, debeant exhumari, & inde amovendi. Secus est, si amplius dicunt non possint.

22. Quod si qui scienter, ac temerarie praefulpmiserit excommunicatum sepelire in Loco sacro, incurrit & p[ro]f excommunicatione ipso facto, ut dicitur Clem. 1. de Sepulchris. Similique ante exhumationem eius, si ossa excommunicati dicentes valeant ab aliis, non possint in illo loco Fideles sepeliri, neque ibidem Divina Officia celebrari; & post exhumationem (idem dicendum, si corpus excommunicati reliquum fuit, quo ab aliis ossibus Fidelium discerni non poterit) debet locum reconciliari, cap. Confusione de Confess. Ecclesiae. Si quidem per sepulchrum excommunicati locus fuit pollutus, & ad Divina celebranda, Fideliumque sepulchrum factus incepaxit, Herinex disp. 6. de Censuris g. 2. n. 30. & alii.

23. Dubitant vero Doctores, an praedictus effectus de facto post Concilium Constantiense locum habeat in foliis excommunicatis vitandi, an vero generaliter in omnibus? Ratio dubitandi est: quia in excommunicatis non vitandi videatur cessare ratio ex Jure Canonico superius allata, quibus non communicamus vivis, non debemus communicare defunctis. Nam excommunicatis non vitandi defacto communicamus in vita; & consequenter videatur, eis etiam defacto posse nos communicare defunctis in sepulchro. Et quidem per sepulchrum excommunicati tolerari non violari locum sacram, ob rationem allegatam, ultra (d) conceditur: num autem talis in loco sacro licet sepelitur, maior difficultas est, ad quam

24. Reip. I. Certum est, quod quando aliquip excommunicatio est publica, & ipse fuit mortuus omnino impenitens, talis non sit sepelendus in loco sacro. Ratio est, quia, cum excommunicatio major non feratur, nisi ob peccatum mortale, qui in ea moritur absque ullo penitentia signo, censetur notorius mori in statu peccati mortali;

sicque esse indigens sepulchra Ecclesiastica. Et hac de causa Heretici in sua heresi decedentes non sepeliuntur in loco sacro, eti in vivis non fuerint vitandi.

25. Reip. II. Utrum excommunicatus, qui ante mortem dedit vera signa penitentie, possit absque obiecta prius absolutoe mortuus sepeliri in Loco sacro post Concilium Constantiense, si vitandus non fuit, variant Doctores. Et quidem Navarus c. 2. Manual. n. 36. & Layman lib. 1. tract. 5. pars. 2. & 4. n. 9. post Henricus, putant, taliter posse sepeliri in loco sacro, quando cum p[ro] mortuum esse praeflant potest.

26. Oppositum tamen videatur probabileius, atque tenendum cum Lud. Engel. rit. de Sepulchris n. 19. Herinex loc. cit. n. 31. Zochio, & alii, quando excommunication est publica: quia tunc excommunicatus prius est ab solvendus, falem post mortem, verberato, juxta Ritum prescriptum in Ritu Romano, ejus corpore, antequam sepellatur in loco sacro: que quidem absolutio ei o[ste]ntat[ur] tendit, ut hujusmodi defunctus restituatur communioni Fidelium quoad publica Ecclesie Suffragia (que proinde impotens pro ipso celebrari, atque offerri poterunt) ipsamque sepulchrum Ecclesiastica. Ratio fundamentalis hujus sententiae est: quia Bulla Martini V. in Concilio Constantiensi edita, quia incipit. *Ad votum,* in fine expresse protestat, quod per hoc non intendit, excommunicatos in aliquo relevare, ne eis quoadlibet suffragari; ergo publice excommunicati, sicut olim, cap. Anobis de Sicut est, excommunicatis ita & nunc privati existunt sepulchra Ecclesiastica, donec absolvantur, non obstante, quod contriti descerint. Quod si vero excommunicatio sit occulta, & non nisi unu[m] vel alteri cognita, non est ipsi negandis sepulchra Ecclesiastica: nam ejus privatio, cum sit publica, requirit etiam publicam cauam, ne alias, qui publice bonus habetur, hac via infametur!

27. Quintus effectus Excommunicationis majoris, est incapacitas, seu inhabilitas ad quodlibet Ecclesiasticum Beneficium accipendum. Hinc præsentatio, vel electio aliquip excommunicati, item & institutio, ac confirmatione ipsius in Beneficio, sunt ipso jure irrita; prout habetur cap. Postulisti de Clericis excommunicatis, vel deposito, ibi: *Cum excommunicatis communicari non debeat.* Clerici excommunicationis vinculo innotatis Ecclesiastica Beneficia conferri non possunt; nec illi

*U*bi valent ea licet restringere, nisi fortior cum ei fuerit misericordia dispensatum; cum ea non fuerit Canonice concessum, cum concordantis. Iisque Covartrivias in e. Alma mater pars. 1. §. 7. n. 3. Iesius lib. 2. cap. 34. n. 117. Laym. n. 7. & concordantiorum, contra Navarrum, extendunt ad eum causum, quo excommunicatus, etiam toleratus, ignoravit ius excommunicationis: nam licet ignorantia excommunicationis (dummodo ex probabili fuerit, & non crassa vel fupina) juvet ad effundendam irregularitatem, aliaque penas. Iuris lacas contra excommunicates, quidam sibi prohibuit agentes, non tamquam sufficiat ad habilitandum hominem in ordine ad ea, ad quod per excommunicationem factus fuit inhabilis.

28. Sextus effectus Excommunicationis majoris est, quod Rescriptum Sedis Apostolice ab excommunicato imperatur, sit ipso iure nullum, ac irritum res. clav. c. 1. ds. Rescript. in 6. Unde hac de causa hodie de stylo Curie Romane, plerique Retracti (id est), Litteris Pontificis quidam ad aliquos consilutionem, vel relationem respondentes, aut ad eius supplicationem concedentes, praesertim imperatis a Regularibus, solet inferi Absoluto ad cauelam a Censuris, in ordine ad effectum illius Rescripti certius consequendum. Inde enim fit, quod post talen a Censuris abficiendum, datam ad cauelam, postmodum ex hoc capite, quod imperator Illius Rescripti tempore imperatoris fuerit constitutus in excommunicatione, illud nequeat impugnari.

29. Septimus effectus Excommunicationis est, quia excommunicatus privatur omnium iure, ex exercitu iuridicis spiritualis, ut proxime omnia acta invalida sint. Hinc excommunicatus nequit alium excommunicari cap. Androianus 24. quib. 1. Neque potest conferre Beneficia arg. c. nn. Ne sede vacante &c. in 6. Nec valide eligere e. Cum dilectus &c. Cum inter 16. de elect. ubi electione a suffragio celebrata, censetur irrita: omnis auctor excommunicationis, hoc ipso est sufficiens ab Officio & Beneficio.

30. Verumamen si sit intelligendum est de excommunicatis non toleratis, seu de vitandis. Siquidem acta excommunicati tolerari validi sunt, quandiu per oppositionem exceptionem non repelluntur: prout notat Navarrus c. 27. Manual. n. 21. id probans ex cap. Ad probandum de Sent. & re judicant.

Pithing tit. de Sent. excomm. na. 18. Layman cit. part. 2. n. 13. Iesius, & alii. Unde excommunicatus tolerari potest excommunicare, & Beneficia conferre, & elegere, & presentare, aliaque hujusmodi jurisdictionalia valide exercere, nisi a parte adversa contra eum tanquam minus idoneum excipiat. Accedit ratio: quia ex una parte tales excommunicati tolerantur, & consequenter sufficiunt etiam eorum acta (nisi opponatur exceptio) ne alioquin plura incommoda, & inconvenientia oriuntur, qui Concilium Constantiense (e) sublata volunt ex altera vero parte dictum Concilium ipsos excommunicatos nullatenus aliquo relevare, vel eis quomodo beatis suffragari volunt: ergo sicut antea, ita & nunc, saltem opposta exceptione, cum acta sunt finitima.

31. Octavus est: quia Excommunicatio privat etiam communione Fonsi, id est, impedit, quo minus excommunicatus possit esse Iudex, Tabellio, Advocatus, Actor, Testis &c. etiam in causis civilibus. Hoc tamen non obstante potest excommunicatus dare in Judicio ut Reus; id est, posset in Judicio conveniri, ibique accusari, & cataris ne aliquo, si accusari, & quicunque allo modo in Judicio conveniunt non possit, videtur ex sua malitia communione reportare, & Intelleximus de Judicio.

32. Quinam & prior pars de facto solus procedit de excommunicatis vitandis, sive non toleratis: nam si tolerari sunt, recurrunt dicta n. 30. Et quamvis Iudex tenet excommunicatos non toleratos repellere ab agendo, patrocinando, & testificando, ne ipsa atque alii illicite eis communicant, cap. Determinatio de Sent. excomm. in 6. iuncta Glossa ibidem: si tamen illi sunt tolerati, non tenetur Iudex compellere (ex officio, dummodo excommunicationis fit notoria) donec pars altera desuper excepta, ipsamque excommunicationis, si needum est notoria, intra octo dies aperte demonstret arg. c. 1. de Except. in 6. Layman ibid. n. 14. & alii.

33. Nonus effectus est, quod, si quis in Excommunicatione per annum continuum inforderit, hoc est, pertinaciter persistiter, issimis iufceptis de haren: quia videtur contumene potestatem Ecclesie, cuius Claves atque Excommunicationem non timet. Unde contra talen, tanquam de heresi suspectum, procedi posset, ut habeatur in Concilio Trident. sess. 25. cap. 3. de Reform.

Et

Et si quis proper suspicione haeresis, aut alterius criminis conjuncti cum contumacia (ut quia legitime circatus non comparatur) excommunicatus fuit, atque intat. Il excommunicatione per annum perseveravit, censetur in etiam convitus de illo crimen arg. e. Excommunicatus s. Quinam de Hereticis, & cum communis tradit Covartrivias in c. Alma mater §. 7. n. 16. fufus hanc ponam deducens.

34. Tandem, ut omitteremus quidam alii Excommunicationis effectus minus notabilis, de quibus Covartrivias cit. §. 7. Laym. lib. 1. trah. 8. part. 2. cap. 2. & alii. Excommunicatio major privat excommunicatum omni Civili, seu politica communicatione Fidelium: adeo, quod non solum ipsi excommunicate fit interdicta qualibet Civilis conversionis, fuit communicatione politica cum Fidelibus; sed etiam vicissim alii Fidelibus prohibitum sit, ne excommunicati hominis societatem admittere, aut eidem communicare valeant. Alioquin enim, si alii Fideles scient, & extra causas a Jure confessos, communicare excommunicato (quod tamquam de facto intelligendum est de excommunicato non tolerato, seu de vitando) non solum peccarent, sed etiam ipsi incurerent Excommunicationem risorem. Quod, ut melius intelligatur, sit

Q U A E S T I O III.

Quinam Excommunicati, & in quibus causibus sint vitandi?

S U M M A R I U M.

35 Excommunicati alii tolerati, alii vitandi;

36 Excommunicati, qui de facto sint vitandi?

37 Notorius percursor Clerici, quis?

38 Causa, in quibus non licet communicare excommunicatis.

39 Or.

40 Orare.

41 Vale.

42 Communio.

43 Mensa, quid importet?

44 Communicans excommunicato vitando pecat

45 Acqua incurrit excommunicationem

46 Et qualiter?

47 Canja ab hoc excusantes?

Ecclesiast. Theol. Moral.

48 Utile.

49 Lex.

50 Humile.

51 Res ignorata.

52 Recife, quid detinet?

35. P Ræfens Quæstio procedit solum de excommunicatis excommunicatione majori: nam excommunicati excommunicatione minori duntaxat, minquam fuerunt vitandi; utpote que solum separat excommunicatum a receptione sacramentorum. Si quem de Sentent. Excommunic. Ceterum de prioribus loquendo, de facto communiter distinguunt Doctores, ac dicunt, quod excommunicati alii sint tolerati, quos certi Fideles vitare non tenentur: alii non tolerati, sed vitandi, quos nimur alii Fideles tenentur evitare, nisi & ipsi excommunicatione minorem incurse velint.

36. CONCL. I. Etsi olim omnes omnino excommunicati excommunicatione majori fuerint vitandi, publici quidem publice occulti vero occuliti: hodiernam post Concilium Constantiense, circa annum Domini 1414. celebratum, ex moderatione Martini V. nulli excommunicati sunt vitandi, nisi sint specialiter & nominatim denuntiati, vel nisi sint notori percursoribus Clericorum. Ita Herinex disp. 6. de Censuris, q. 2. n. 22. sicut Doctorum modernorum communis sententia. Prima pars patet ex Jure Canonico c. Cum non ab homine de Sent. excomm. cum concordantis. Altera pars confitat ex verbis Constitutionis Martini V. in Concilio Constantiensi editæ, que incipit, Ad existenda, & inter alios referunt a Sylvistro, ¶. Excommunicationis s. num. 7. Unde pan more Ecclesie receperimus eum, ut non vitemus, nisi duas illas excommunicatorum species, quas prædictum Concilium vitari jussit; & sunt excommunicati nominatim denuntiati, deinde notorii percursoribus Clericorum.

37. Notandum vero, quantum attinet ad percursorum Clericorum, quod tamen censetur quis esse Notorius percursor Clerici, quando factum adnoto confitat, ut non posse aliquam tergiversatione celari, nec aliquo iure iuris perficiari, prout loquitur Pontificis in eis. Bulla. Unde si percursor Clerici est adhuc occulta, vel factum ipsum potest probabiliter excipiari, v. g. si percursor dicit, se percursor Clericum ex ioco, aut inadvertenter, vel neisciendi esse Clericum, talis

III 3 per-

percusor Clerici etiam manifestus, non erit vitandus. Herinex *ibid.* cum aliis.

38. CONCL. II. Prohibitum est communicare cum excommunicatis vitandis in iis casibus, qui hoc vulgato carmine comprehenduntur;

O. Orare, Vale, Communiio, Mensa negatur.

39. Ubi per ly *Or.*, intelligitur confabulatio, seu colloquio cum excommunicato, etiam si per literas, vel interlocutum, aut alia signa. Similiter ratione hujus particulae intelliguntur prohibita oculu, amplexus, & alii hujusmodi signa amictus, nec non & receptio munerum. Bonacina *cap. 1. diff. 2. de Exem. pnd.* 6. §. 2. & alii.

40. Per ly *Orare*, prohibetur communio in Sacris, five in Orationibus, eo quod non licet orare solum cum excommunicatis vitandis, neque coram eis Missam celebrare. Quinimo, si excommunicatus vitandus ingrediatur Ecclesiam, ut Missam audiat, monendum erit, ut exeat: quod si nominatum monitus exire moluerit, novam excommunicationem Papae reservantur incurrit, juxta Clem. 2. de sent. excommunicatis, ac potest per vim expelli. Si vero hie fieri nequeat erunt omittenda Divina officia, atque ipsa Missa dummodo nequam fuitur inchoatus Canon, aut (ut aliqui volunt) Conferatio: tunc enim oportebit peregre uigore ad Sumptuacionem, ne Sacramentum Missae maneat incompletum: sed peracta Sumptuacio Caecicis Sacerdos debet difidere, ac reliqua peragero in Sacrificio, vel omittere, si talis locus non adit. Verum si altaria debent illico in tali causa exire ex Ecclesia, excepto Ministro Altaris; aliquoquin enim peccarente participando in Divinis cum excommunicato vitando. Bonacina *loc. cit. pnd. 3. S. 1. n. 2.* Herinex *diff. 6. de Censuris.* 9. 6. n. 28. Samius, *diff. 2. de Excommunicatis.* 9. 2. n. 8. & alii.

41. Per ly *Vale*, prohibetur omnis salutatio honorifica, etiam gestu facta. Notant tamen Doctores, licitum esse, prius salutarem refalutare; eo, quod fit quadam debiti solutio, que etiam debetur inimicis.

42. Per ly *Communiio*, prohibetur qualibet facies, que fit communicando cum excommunicatis vitandis in habitatione, contractibus, aut exercitu: unde non licet inter contractus cum excommunicato vitando, vel item opus facere cum eo, aut hujusmodi.

43. Tandem per ly *Mensa*, prohibetur communicatio in cibo, & potu: ut quando

unus alterum invitiat ad mensam, & cum ipso manducat: etiam si talis manducatio fiat eo modo, quo aliqui communem & sociale vitam agentes, simili conedunt. ut fieri solet in Seminariorum, aut Refectoriorum Religiosorum.

44. CONCL. III. Quicunque absque rationabilis causa excusante scienter communi-
cate excommunicato non tolerato, sed vitando, non solum peccat, sed etiam ipsius incurrit Excommunicationem, scilicet minorem, imo quandoque & maiorem. Ita communis Doctrorum. Et quidem prima pars patet ex eo, quia talis agit contra rationabilem Ecclesie prohibitionem, qua vetuant certi Fideles communicare cum excommunicato vitando, ut eo citius reipicatur, & ad penitentiam, atque condignam leuis satisfactionem praestabdant compellatur. Etique tale peccatum pro gravitate excessus quandoque mortale, praefertur si fiat ejusmodi communicatio in publicis Officiis Divinis: quandoque autem veniales: prout communicando in rebus civilibus, & actionibus humanis, ut plurimum peccari tantummodo venialiter, idque ob levitatem materie, notat *Filiarius tract. 13. cap. 3. num. 44.* Navarrus *cap. 17. Manual. num. 29.* Bonacina l. c. *pnd. 6. n. 5. &c. alii.*

45. Altera pars patet ex Jure Canonico variis in locis, ac praetertim ex *A. Excommunicato.* 11. q. 3. ubi dicitur: *Nulius cum excommunicatis in oratione, aut cibo & potu, aut sculo committere, aut Avo ei dicere: quis quicunque in his, vel aliis prohibitis, scienter excommunicatis communicaverit, juxta Apostolorum instructionem, & ipsi simili excommunicationis subiecietur.* Hoc ibi, quibus similia habentur alibi.

46. Dicitur in Conclusione, *Excommunicationem saltem minorem, imo quandoque & maiorem.* Quia plerumque ejusmodi Excommunicatio est duxata minor, & nulli reservata, quobz peccatum quoque veniale contrahit potest: nisi quis cum excommunicato scienter in crimen communiceat criminolo: id est: quando quis cooperatur criminis, vel contumelia, propter quam latu fuit excommunicatione, eidem confitum, favorem aut auxilium impendendo. Tunc enim non solum peccatur mortaliter, verum etiam incurrit excommunicatione major, & quidem reservata, si alterius excommunicatione reservata fuit: cum facientem, & conscientem pari pena confringantur. Propter

prout statutur in *c. Nuper &c. Quid in dubiis, de sent. excomm.* cum concordantius.

47. CONCL. IV. Sunt tamen aliquæ causæ, excusantes ab omni censure & culpa eos, qui communicant cum excommunicato vitando, quæ referuntur *an.* *Quoniam multos i. g. 3.* & sequenti versiculo communiter continetur.

Utris, Lex, Humiles, Res ignorata, Non sent.

48. Per ly *Utris*, denotatur utilitas tam spiritualis, tum corporalis, five ipsius excommunicati, five communicantis cum eo, vel alterius. Unde licet est, tamen verbo, quam facta, excommunicatum horari ad respicentiam & converzionem: licet quicunque est, ab excommunicato petere confluum pro te vel alio, quando non adest alius, qui posset utilem confidere: potest usurpare ab ipso exigere debitum, imo & ipsi excommunicatus potest privatum (fecis in Iudicio, quia ibi non admittetur) petere suum debitum ab aliis.

49. Per ly *Lex*, intelligitur Matrimonium, ratione cuius potest uxori marito excommunicato, etiam denuntiatur, communicare quoad thorum & cohabitationem, atque in colloquio familiaribus, in pertinentibus ad gubernationem domus, & in aliis omnibus obsequiis, quæ praefebat uxori ante matrimoniū excommunicatione.

50. Per ly *Honesti*, denotatur subiecti, ut sunt liberi, servi, ancillæ, & mancipia, atque rusticæ servientes, de quibus omnibus sit mentio *c. Quoniam multos i. g. 3.*

51. Per ly *Res ignorata*, datum intelligi quælibet ignorancia, quæ quis ignoranter communicari excommunicato, five ea sic ignorante juris, five facti, dummodo non sit affectata.

52. Tandem per ly *Noctis*, intelligitur quæcumque notabilis necessitas, five le tentat ex parte excommunicati vitando, five ex parte communicantis cum eo, aut alterius: sitque vel necessitas animæ, vel corporis, vel famæ, aut fortunæ. Hinc excommunicatus potest recipi hospitio, potest ei dari clementyna, & vicissim ab eodem peti, & accipi, quando quis indiget: potest etiam cum eo communicari in eo loco, ubi adiaceat bona fama, si alioquin effet infamandus, & hujusmodi.

QUÆSTIO IV.

De nonnullis Excommunicationibus in particulari.

SUMMARIUM.

53. *Excommunicationes late, & ferenda sententia, quæ?*

(d) *Tract. 2. Diff. 2. n. 35. 36. & seqq.*

54. *Alia reservata, alia non reservata.*

55. *Bulla Cœgi Domini, quæ?*

56. *Excommunications, & casus in ob contenciti breviter enumerantur.*

57. *Pana abolientium a Casio Bolla Cœna.*

58. *Excommunicatis in percussione Clericorum late, declaratur.*

59. *Injelio manuum violenter, quæ?*

60. *Quid, si Clericus sit conscientius?*

61. *Alii modi violentia manuum injelionis.*

62. *Quid de can. mandatibus, conscientiis, ratihabentibus?*

63. *Clerici, & Monachi nomine, qui hic intelligentur?*

64. *Odia restringi, & favores convenienti ampliari. Declarat.*

65. *Ratio difficultatis.*

66. *Regula I.*

67. *Regula II.*

68. *Canon.* Si quis Suadente, an sit favorabilis, nec ne.

69. *Qualis percussio requiratur ad incverandum dictam Excommunicationem?*

70. *Catus, in quibus non incurritur.*

71. *Aliæ Excommunications, remissive.*

72. *An possit quis seipius excommunicari?*

73. *Solvitur instantia.*

74. *Corollarium.*

75. *Solvitur alia instantia.*

53. *Notandum, quod Excommunicationes late, aliae sint late sententia, aliae primaria ferenda sententia.* Priora sunt, que ipso jure imponuntur, & posito delicto maxime incurritur: ut si in lege dicatur, *Qui tale delictum commisit, si ipso facto excommunicatur, aut hujusmodi.* Excommunicationes ferenda sententia dicuntur et, quas Legislator communiat delinquenti, suntque primi per sententiam Judicis imponebantur: ut si dicatur, *Qui tale crimen commisit, excommunicetur, vel hujusmodi;* propterea amplius supra (d) jam dictum.

54. *Notandum ulterius, quod Excom-*

mu-

li 4

unications aliae sunt reservatae, aliae non reservatae. *Excommunicationes reservatae* dicuntur, quarum absolucionem Superior (nempe Papa, Episcopus, vel Prelatus Excommunicationis ferens) sibi reservata est: unde ab his nemo potest absolvere, nisi ipsem illa Prelatus, aut illius Superior vel qui commissionem absolvendi ab eisdem accepit. *Excommunicationes non reservatae* et contra sunt, quarum absolucionem sibi Superior non retinuit: unde a talibus quilibet approbatibus Confessarius absolvere potest, idque ex citata commissione Superioris arg. *Nuper de fato excommunicari.* His prorogatis, loquendo non nullam Excommunicationis in particulari, sit

55. CONCL. I. Inter Excommunicatos late sententia, & Summo Pontifici reservata, imprimis sunt *Catus Bullæ Coenæ Domini*; quæ Bulla ideo sic dicta annis singulari in Die Coenæ Domini publicari solet, ac renovari. Ejus exemplar tum in Ritibus Diœcesanis, tum etiam in *Bullario Romano*, atque aliis libris passim reperitur, eisque Bulla fatis longa.

X. Proxime Excommunications in Bulla Coenzi Domini in diversis personas ferendas
I. Excommunicantur heretici, Apologatae a Fide, receptores, factores, & defensores Hæreticorum, legentes corrum libros de Religione tractantes, imprimentes, defendentes, & Schismatice. II. Appellantes a fidentibus, & mandatis Summi Pontificis ad futurum Concilium Generale. III. Pyrata, seu Latrunculi martini, communis factores &c. IV. Rapientes bona naufragantium Christianorum, ubivis terrarum. V. Impontes nova Pedagia, seu Gabellas, prater habentes autoritatem ad hoc: ut sum Imperator, Reges,

ad hoc. ut aut Imperio, & auctoritate
& Principiis absoluti in terris suis. VI.
Falsificantes Literas Apostolicas. VII.
Diferentes arma, & alia uia bellico idonea
ad Saracenos, Turcas, & alios Christiani
nominis hostes, vel Hareticos expellere &
nominatio a Sede Apostolica declarar-
at. VIII. Impedientes eos, qui virtualia, aus
alia necessaria Romam vehunt. IX. Af
ficijntur iuris eos, qui accedunt ad Se
dem Apostolicam. X. Vexantes Romippe
tias. XI. Offendentes Cardinales, & Ec
clesie Praefatos. XII. Offendentes eos,
qui ad Romanam Curiam accedunt pro ne
gociis, negotiorumque gestore. XIII. Ap
pellantes a gravamine, vel futura execu
tione Literarum Apostolicarum, ad lai

cam Potestatem. XIV. *Officiales*, & alii
qui causis Ecclesiasticis avenient ad Iudicium
Ecclesiasticum. XV. *Judices faculares*, qui
per sonas Ecclesiasticas ad sua Tribunalia
trahunt. XVI. *Impedientes Prelatos*, ne
jurisdictione sua Ecclesiastica utantur.
XVII. Uturpantes jurisdictionem Sedi A-
politico, aliarumque Ecclesiastiarum, feu-
ductus, redditus, & proventus carum.
XVIII. *Impontentes Decimas*, vel alia o-
mnia Per sonas Ecclesiasticas. XIX. *Judices*
faculares, qui in causis capitalibus Clerico-
rum fecerint interponunt. XX. *Occupantes bo-
nia & Terras Ecclesie Romanae*, & supre-
mantes Jurisdictionem in illis usurparunt,

57. Tandem circa finem citata Bullæ Coenæ Domini addit Pontificis: *Quod si fortius aliqui contra tenorem prefinitionis, talibus excommunicatione & anathematæ legatis, vel coram aliis, absolutions beneficium impendere de fato prefusum per eos, excommunicatio sententia impudicitur.* Circa que verba recte non Navarrus cap. 27. Manual. n. 74. ubi a nom. 55. Deinde, explicat Bullam Coenæ Domini quod huc excommunicatione, ejusque absolutione non sit reverata. Parum, cum tali reservatio ex litera non patet. Deinde, quod hanc excommunicationem non incurat ille Confessarius, qui oblivione, incognititia, vel ignorancia non crabit absolvit: quia refutatur in eos, qui absolutions beneficium impendere de fato (de jure enim talis absolutione non tenet, ob defectum jurisdictionis, cum obsec reservatio) *prefusum per eos*: hoc est, scientie ac deliberate, non obstante istibz. Constitutione, attentaverunt. De horum quippe numero non est, qui absolvit per oblivionem, incognitiam, aut ignorantiam non crabit.

18. CONCL. II. Inter alias plurimas Excommunications, tum reservatas, tum non reservatas, quea partim in Iure Canonico, partim in diversis Constitutionibus Apostolicis continentur, etiam frequentior, atque idcirco scitu magis necessaria est illa, que ipso Iure est lata contra persecutores Clericorum. De hac e. Si quis fraudente diabolo 17.4. sic habetur statuum ab Innocente Papa II. in Concilio Lateranensi: *Si quis fraudente diabolo huius facilius reatum incurrit, quod in Clericis, vel Monachis violentia manus inierit, et arribatim vinculo subficiatur*. Concordat Clem. Si quis fraudente de Pan. Circa quam Excommunicationem 59. Notandum est. Per manus violentas.

Clerico, aut Monacho inje^stas, intelligi quancumque actionem corporalem injurio- man, qu^s est mortaliter peccaminosa, & violenter illata personis Clerici, aut Monachi, vel rebus ipsius corpori adharentibus. Unde huiusmodi excommunicatum incurrit, qui Clericu^m vel Monachum occidit, mutat, vulnert, vel percussit, si- ve id fratrem suu^m auct pede, gladio vel baculo,

60. Quinimo hoc ipsum procedit, etiam si huic iniuria percutio, five manum iniecio, fix in Clericum contentem, atque subficiens corpus suum certe perculisus, quamvis hoc fiat in fastidioso cupimus praecedens injuria in Clerico alter illate. Nam etis talis percutio non esset violentia, utpote exercita in contentem; adhuc tamen ea foret iniuriosa, atque redundans in opprobrium Status Clericalis, cuius favori privatorum pauci remunari non posset; prout exprefsi caverunt. Continetur 36. de sententiis excommunicatis, juncte, & diligenter de Foro compet. 61. Et in modis diversis, etiam pacienti & fisculari foemini diffinitive, inquit. Item gaudent hoc privilegio Canonis Tertiarii, & Tertiariae Ordinis S. Dominici, & S. P. N. Francisci, qui afflumpto habitu Monachali se manipaverunt obsequio aliquius approbat Regulus sub obedientia Superioris. Secus dicendum de Eremitis illis, qui sub nulla Regula & obedientia Superiorum vivunt, sed sunt vagi, & nullam speciem Ecclesiasticam obligationem habent.

61. Insuper ille cunctus injecit manus violentias, atque ipso Iure incurrit memoriam excommunicacionem tanta ferentia, quia Clericus injurio (littera ab ipsa la-
tione corporali) detinet in custodia publica vel privata, aut eum detinut in vincula,
Nuper de fensis excommunicari. Item, qui
spurium aut pulvrem in faciem ejus proicit, vestimenta ipsi adhaerentia dilacerat, aut
violentem detinet, & huicmodi. Seclusus est,
si deinceps, dilacerantur, aut percutiantur
vestimenta Clerico non adhaerentia; ut
puta si Clericus fugiens amittat plicem, &
alter plicem ex ira dilaceret, aut verberet.

62. Utterius, licet ex texu citati Canonis comprehendatur foli physice offendentes Clericum vel Monachum, tamen ex aliis Canonibus extenditur haec Excommunicatio etiam ad mandantes, confluentes, auxilium prestantes ab percusione Clerici, dummodo effectus sit leccutus. *Quanta de sentent.*
Excommunicat. Nam facientes & consenserentes pari pena plectundi sunt: ut ibidem dicitur: idque clarus habetur Clem. si quis fudente de penit. Item ad eos, qui ratam habent offensionem Clerici suo nomine factam. Text. clav. cap. Quia cuiusque de sentent. excommunicat in 6. Quia: ut att. Reg. 10. Juris 6. Ratificationem retrostrahi, & mandato nos de dubio compescari.

63. Advertendum, quod plerunque, dum unu quidquam favorabiliter conceatur, id alteri admiratur, ac proinde, quod sibi est favor, id alteri folere cito odium. Ad dignocundum igitur, quemam materia sit favorabilis, & quemam odiosa. Doctores apud Covarrubiam lib. 1. vols. risol. 11. n. 5. & Sanchez de Marmion, disp. 1. nn. 4. sequentes assignant Regulas.

66. I. Quoties favor & odium distingui, atque ab invicem separati posunt, favor ut favor, & odium ut odium assumi debet: ac proinde eiusmodi Constitutio, qua parte

est favorabilis, debet late explicari, & qua parte est odiosa, debet censeri stricte interpretationis.

67. IL Quando Constitutione partim est favorabilis, partim odiosa, similius que favor ab odio separari nequit, cum ut dignoscatur, an sit favorabilis nec ne, attendere oportet ad principalem intentionem disponentis. Et si quidem principaliter in favorem aliquius statuta sit, constitutio censetur omnino favorabilis, non obstante, quod in aliquo dammum, sive odium tertii redundet. Si autem principale intentum Constitutionis tendit in aliquius odium, seu penam, Constitutione censetur similes odiosa, & que stricte interpretanda, haud obstante, quod simili cedat in aliquo favorem tertii: si quidem ex primario suo fine manifera, & dignoscenda est ipsam dispositio.

68. Hoc ad proprium applicando, cum Canon, si quod fundens 17. quest. 4, principalius tertii fuerit favorem Status Clericalis & Monachalis, coquid in eius opprobriu & dammum cedat, iustis ab illis verberari, atque iniquis vexationibus corporibus malevolorum paucis obnoxios esset Clericos & Monachos, ceteroquin inertes: hac ratione Constitutione illa censetur favorabilis, ac proinde extenditur etiam ad Conversos, Novicos, & alias personas enarratas. At vero respectu ipsius criminis, seu injuria censetur odiosa, & stricte interpretanda: unde non suffici solus contumus, aut sola injuria verbalis, sed requirit vera lassio corporalis, sive injectio manuum injuria. Unde ultius.

69. Notandum III. Quod ad incurrandam hanc Excommunicationem requiratur injuria percussio, & qua spectat circumstantia sit peccatum mortale. Unde ab illa Excommunicatione excusat primo, qui tam leviter, aut ex joco, vel ex subita cholera percutit Clericum, ut vel ratione parvitas materia, vel ratione inadvertentia, seu indeliberatione, non peccet mortaliter: prout cap. 1. de Sententiis, excommunicare, habetur, atque interalia exemplificatur de impudore Clericum percutiente.

70. Deinde excusat, qui percutit Clericum causa correctionis & discipline, habens ad hoc legitimum facultatem. Ut si Magister Clericum Scolarem correctionis causa censent, citat, cap. 1. de Sententiis, excommunicare. Vel si Prelatus subditum percutiat causa discipline: quia talis correctione non potest censeri violentia manuum injectio-

Insuper excusat, qui Clericum vim sibi inferenter, aut sua bona inferenter, percutit cum moderamine inculpate tute: nam vim ut repellere, omnes leges omnique iura permittunt, uti notatur cap. si vero 3. de sententiis excommunicar. Rursum excusat ab excommunicatione, qui percutit Clericum, quem invincibiliter nescit esse Clericum, in cap. si vero. Item ille, qui Clericum contempte Clericali habitu tyrannidi, & excommunicatis, le intercedente immunitate captivus, percutit, aut occidit, & Cum non ab homine, &c. Perpendimus eod. Idem accedit in aliis nonnullis casibus, rarioribus tamen, de quibus Authors.

71. CONCL. III. Plurimae aliae Excommunications, tum reservata, tum non reservata, habentur ob Iure Canonico, & aliis Constitutionibus Ecclesiastici passim, quas omnes ob sui multitudinem enumerare difficile foret: in causa tamen emergentia de indecum confuluntur Libri de hac materia copiosi tractantes.

72. Quares, an si quis sapientius excommunicari? Resp. affirmativa. arg. e. Cum pro causa de sent. excusum, & nota Glossa in cap. Engelstrandam 3. q. 4.

73. Nec obstat, quod effectus ex Ecclesia, non poscit amplius ejus, sicut & occidit nequit iterum occidi. Relp. enim cum citat. Glossa, excommunicatione habere duos effectus, unum ejcendi extra Ecclesiam & alterum detinendi extra. Et iter excommunicationis posterior non poscit consequi prius effectum in jam excommunicato, bene tamen secundum.

74. Inferior proinde conformiter dictis, quod ligans pluribus excommunicationibus posuit absolvit ab una, & non ab altera; & quod vere vult absolvit omnibus, omnem causam, pro qua, vel quibus fuit excommunicatus, debeat exprimere, arg. cit. e. Cum pro causa de sententia excommunicantur.

75. Nec obstat, quod unum peccatum non dimittitur sine altero, arg. cap. Majores, §. Sed adhuc de Baptismo, ibi. Dominus, qui totum hominem salvum fecit in Sabbatho, opus imperfectionis non novit, & ob hoc peccata non ex parte, sed ex ratio dimittit. Relp. quippe cum Paganis in citat. cap. Majores, §. 62. dispartitum est, quia absolutio a peccatis est actus Divinus, qui non debet esse absque perfectione: Iecus est de absolitione ab excommunicatione, que est actus fut-

humanius Ecclesie, utpote quam introducta est excommunicatio.

QUESTIO V.

De Suspensione, & variis ipsam attinentibus.

SUMMARIUM.

- 76. Suspensione, quid?
- 77. Differet a Depositione, & Degradatione.
- 78. Suspensione lata, & ferenda sententia.
- (c) Vide dicta Tract. 2. Dist. 2. n. 35. 36. & seqq.
- 79. Suspensione ab officio, & Beneficio.
- 80. Totalis, & parialis, quid?
- 81. Suspensione ab officio non includit Suspensionem a Beneficio, nec a contra.
- 82. Per se loquendo.
- 83. Idem dicit de Suspensione ab Ordine, & jurisdictione.
- 84. Suspensione absolute lata confessio rosa.
- 85. Corollarium.
- 86. Secus, si suspensione foratur determinante.
- 87. Suspensione, si exercet actum sibi prohibitus, an sit irregularis?
- 88. Qui suspensionem possint incurvare?
- 89. Solvitur infrastricta.

76. CONCL. I. Suspensione est censura Ecclesiastica, qua prohibetur seu actor Minister Ecclesie ab aliquo acto Ecclesiastico alias sibi competente, & hoc ad tempus. Ita Doctor Sibillus 4. dist. 25. g. 1. est in re communis. Dicitur, qua Minister Ecclesie, id est, Clericus: quia Suspensione est censura propria Clericorum, & qua Laicis non competit, quamvis Excommunicatione, & Interdictum sint censura Clericis & Laicis communes. Dicitur ulterius, arcuerit ab aliquo alio Ecclesiastico: quia sic est proprius & adiquatus effectus suspensionis, scilicet privare Clericum exercitio alicuius Ecclesiastici catet: quoniam sibi competens, ut non possit illum lucire, & absque peccato exercere. Et per hoc differt Suspensione a ceteris censuris, que plures alios & distinctos effectus habent, ut pater ex singularium explicatione.

77. Additur tandem, & hoc ad tempus,

Per quod Suspensione differt a depositione, ac Degradatione, que privat ministerio a clauis Ecclesiasticorum in perpetuum, & absque spe restitutions.

78. CONCL. II. Suspensione varie dividitur. Ita omnes, & patet inductione. Nam imprimitus *suspensus* alia est *lata sententia*, que facilius ipso Iure infligitur delinquentes: alia *ferenda sententia*, que primum per sententiam Judicis ob communis delictum infligitur. (e)

79. Deinde ipsa dividitur in Suspensionem ab officio, & a Beneficio: *suspensus ab officio* est, qua Clerico interdictum executio suorum Ordinum, aut altiarum functionum, quae ipsificatione Ordinis, aut munere Clericis competunt: *suspensus a beneficio* dictur, que fructus sui Beneficii Ecclesiastici Clericos percipere prohibetur: prout amplius declarabitur in Conclusione.

80. Ex his utraque *suspensus* subdividitur in totalem, & partiale. *Totalis* est, que quis ab omni prioris officio Ecclesiastico, vel a perceptione omnium omnino fructuum Beneficii fulpenditur, seu arctur. *Partialis* est, quo vel unus specialius offici Ecclesiastici Clerico prohibetur: ut si Sacerdos ab exceptione Confessionum, aut Episcopus a collatione Ordinum suspendatur: nam talis potest alios actus Ordinis sibi competentes exercere, utpote celebrare Missam, & huiusmodi. Vel (loquendo de Suspensione partiali a Beneficio) si Clerico Beneficiario certa duntax pars fructum Beneficii subfringatur, v.g. tercia, vel quarta colummodo pars coram.

81. CONCL. III. Centura Suspensionis est stricte interpretationis, ac proinde Suspensione ab officio, per se non includit Suspensionem a Beneficio, nec a contra. Ita Ludovicus Engel sive de sententiis excommunicatis 75. Navarrus cap. 27. Manual. n. 160. & ali. Ratio est: quia Suspensione est prima, ob maximum delictum inficta: atque penitentia sunt stricte interpretationis: nam ad ea refringi, & favores coronari ampliari, iuxta Reg. 15. Juris in 6. simulque in penit. benigno est interpretatione facienda. Reg. 48. Juris in 6. Ex quibus mox sequitur, Suspensionem ab officio non includere per se loquendo Suspensionem a beneficio, nece contra: habent enim diversos effectus, & ab invicem separabiles.

82. Dicitur, per se loquendo. Nam si Suspensione ab officio sit perpetua, & in effectu Depositio, tunc taliter suspensus per sen-

tentium Judicis, merito etiam privandus erit beneficiu[m]: dum Beneficiu[m] det[er] propter officiu[m]; quod tamen in perpetuum suspensus, amplius exercere non posse. Intellige, diu[m]modo ipsi suspensiio[n]e p[re]f[er]entur aliena ab Ecclesia, ne in opprobriu[m] Ordinis Clericis mendicare cogatur.

83. CONCL. IV. Similiter suspensus ab Ordine, non censetur suspensus a jurisdictione Ecclesiastica, nec e contra. Ita cit. Engel m. 76, est[em] communis Doctorum. Ratio patet ex proxime dictis: quia suspensiio est stricte interpretationis, ac proinde non extendenda ultra verborum proprietatem. Hinc Episcopos suspensus ab Ordine licet Confessiones audire non posse, alteri tamen potestem absolvendi, seu Confessiones audiendi delegare non prohibetur: nam hoc spectat ad potestem jurisdictionis, illud ad potestem Ordinis.

84. CONCL. V. Nihilominus, si absolute & sine limitatione Suspensiio imponatur, neque ex adjunctis limitatio aliqui collegi possit, censetur ea esse simili potestem tota. Ita Hernix diff. 6. de Censuris nro. 63. Layman, & communis. Ratio est: quia ex verbo sermonis, proprie[ti]tate indefinita sequitur universalis; simulque tunc nota est ratio, cur potius Suspensiio de uno, quam de altero late intelligatur.

85. Infertur proinde, quod suspensus absolute sive una determinatione, intelligatur suspensus tam ab officio, quam a Beneficio. Infertur ulterius, quod simpliciter & absolute suspensus ab officio, censetur suspensus tam ab Ordine, quam jurisdictione; quia officium includit utrumque, nec est major ratio de uno, quam de altero.

86. Dicitur, si absolute & sine limitatione. Nam si Suspensiio feratur determinata ad certam materiam, ut puta super certum annum Ordini vel jurisdictionis non exercendum, fatentur omnes, eam ultra ejusmodi actum non esse extendenda: cum pena non sint extendenda ultra verborum proprietatem. Sic suspensus a Confessionibus audiendis, potest celebrare Missam, officium Diaconi solemniter exercere, ac hujusmodi.

87. CONCL. VI. Suspensus ab officio, si actum sibi interdictum culpabiliter exerceat, contrahit Irregularitatem, c. 1. de f[ac]tis & re iudicis, in 6. At vero suspensus a Beneficio, si eidem seingerat, & fructus percipiat, non efficit irregularis, perdit tamen Beneficium ipso iure, arg. cap. Capitaines, §. Ceterum de Electis, in 6. Engel loc. cit. num. 78.

Pirhing de sententia, excommunicat, nn. 209. & aliis.

88. CONCL. VII. Omnes, & soli Clerici, prae[ter] Papam, & suspensiio Censuram incurtere possunt. Ita Layman lib. strati, 5. pars 3. cap. 1. contra Herniquez, qui existimat, etiam in Abbatis Supensiis censuram cadere posse. Patet Conclufo ex definitione Supensiionis num. 76. & seqq. explicata.

89. Nec urget instantia de Abbatissia. Nam ipsa folum suspensiio potest ab officio sua Oeconomie, ejusque actibus; non vero ab actu aliquo Ecclesiastico, cum sit incapax omnis Ordinis.

QUESTIO VI.

Quid, & quotuplex sit Interdictum, & qualis effectus ipsius?

SUMMARIUM.

90. Interdictum, quid?
91. Quomodo diffiri ab Excommunicatione, & suspensiō?
92. Interdictum locale.
93. Generale, & Particularare, quid?
94. Interdicti Civitate Censetur interdictus Suburbia ē.
95. Quid si Ecclesia sit interdicta? Coniuga quid?
96. Interdictum personale.
97. Interdicti Clero, vel Populo, qui censetur interdicti?
98. Interdicti triplices effectus.
99. I. Privatio participationis querundam Sacramentorum.
100. Et quomodo?
101. Quid de Baptismo, Confirmatione.
Et confessione Christianiss.
102. Item de Poenitencia, & Eucharistia.
103. II. Prohibiti Deinorum Officiorum; & queromodo?
(F) Conformater dictis supra, n. 20.
104. Limitatus hoc.
105. III. Privatio sepulture Ecclesiastica.
106. Declaratur hic effectus.
107. Casus practici circa hoc.
108. Cessatio a Divinis, quid?

90. CONCL. I. Interdictum recte definitu dicendo: Interdictum est Censura Ecclesiastica, per quam prohibetur participationem certorum Sacramentorum, Divi-

norum Officiorum, atque sepulture Ecclesiastice. Ita in re communis.

91. Dicitur autem interdictum ab Excommunicatione, quod haec multo gravior exsistat, utpote removens Fidelem non solum a participatione Sacramentorum, sed etiam a communib[us] Suffragiis Ecclesie, ipsaque communione Fidelium. Item Excommunicatione non fertur in loca, aut integras Civitates. Secundum accidit in interdicto locali. Dicitur etiam interdictum a Supensiō: nam h[oc] fertur in solas personas Ecclesiasticas. Interdictum vero etiam in Laias fieri potest. Omittuntur aliae difference.

92. CONCL. II. Interdictum dividitur in locale, personale, ac mixtum. Ita omnes Doctores, & patet inductione. Siquidem interdictum locale dicitur illud, quod directe fertur in locum, quatenus in ipso interdicuntur, seu prohibent fieri Divina Officia, & hujusmodi. Eccl[esi]a subdividitur in generale, & particolare. Interdictum locale generali est, qui interdicunt locus, varia sub loca complectentes, vg. Regnum, Provincia, Civitas. Interdictum locale particolare dicitur, quo interdictum particularis aliqua Ecclesia. Porro interdictum locale indirec[t]e tantum affect personas, dum felicitat sunt in tali loco, vel Ecclesia: unde si quismodi persona alibi existat, possunt ibi officia Divinis interfici, Sacraementa recipere, acque in loco facio sepeliri.

93. Et quidem loquendo de interdicto locali, sciendum ex cap. ii. civitas de sententia excommunicati, in 6. quod interdicta Civitate, Calvo, aut Villa, etiam Suburbia, & continentia sedilicu[s] ipsorum intelligentur interdicta: ne ceteroquin interdicti sententia vilpendatur, si possint in predictorum Suburbibus Divinae celebrari: cum insole ad eadem abque labore excurrentes, interdicti via palli[us] eludentur.

94. Et ob eandem rationem, si Ecclesia interdicto subiecta exsistat, neque in Capellis eius Divinae celebrari, neque in Camerio eidem Ecclesie contigu[us] sepeliri poterit: secundum, si eidem Ecclesie contigua non sunt, prout subiungitur cit. e. si civitas, de sententia excommunicati, in 6. Porro coniuga dicuntur ei, quorum extrema invicem se contingunt, ut at Gloriab[us] ibidem: fives, ut illi loquuntur, quando inter paritem Ecclesie ipsimque Capellan, vel Camerarium nihil aliud interponitur.

94. Interdictum personale est, quod immo-

diare & direc[t]e fertur in personam; per quod videlicet certa persona arectur a participatione quorundam Sacramentorum, Divinorum Officiorum, ac sepulture Ecclesiastice in quocunque loco. Unde hujusmodi interdictum legitur personam, quocunque erit, sicut umbra comitatur corpus, & lepra leprosum, arg. cap. si sententia §. Cum vero de sententia excommunicati, in 6. Ubi adiutur, quod si populus eius terrae interdicto nocte, singulares persona interdicti censantur, ne aliquin sententia effectu careat.

95. Tandem. Interdictum mixtum dicitur illud, quo locus, ac persona simul interdicuntur: ut si interdictum Civitas, & omnes incolae eius. Unde interdictum mixtum includit locale, & personale simul.

97. Ceterum quoad interdictum personale est notandum, quod, si sententia interdicti profatur in Clerum, non censatur interdictus Populus, nec contra interdicto Populo, censetur Clerus interdictus, text. clar. tit. cap. si sententia de sententia excommunicati, in 6. Unde uno ipsorum interdicto alias licite admittitur ad Divina: siquidem in materia penalis, & odiosar, qualis est hec verba lunt stricte interpretanda, juxta reg. 15. Iuris in 6. Odia reprinzi, & favoris consente ampliari. Et reg. 26. eod. in panis benignior est interpretari facienda. Addunt Doctores, quod five Clerus, five Populus aliqui loci interdicuntur, non comprehenduntur Religio[ni] utriusque Jesus nisi exprimitur: nam est in materia favorabilis nomine Cleri continetur etiam religio utriusque fexus, fecundamentum in materia odiosa, idque per textus proxime allegatos, iuncta Clem. 1. de suppedita neglig. Prel. ubi illa ponuntur tanquam diversa; & concordantia.

98. CONCL. III. Triplices effectus Interdicti, videlicet privatio participationis querundam Sacramentorum, prohibito Divinorum Officiorum, & tandem privatio sepulture Ecclesiastica. Ita Doctores compunctiones; & patet non solum ex definitione interdicti superius posita, sed etiam ex diversis textibus Juris Canonici in progressu allegandis.

99. Quantum attinet ad primum effectum interdicti, notandum, quod privatio participationis querundam Sacramentorum sit intelligenda de participatione talium Sacramentorum tam aucti, quam palliva; ita ut illi nec licite possint administrari, nec licite recipi tempore interdicti, aut a persona interdicta.

200. Et dicitur notanter, quorundam Sacramentorum. Nam tempore Interdicti localis, sive illud sit generale, five particolare, non prohibetur administratio, & receptio omnium Sacramentorum, sed aliquorum duntaxat; videlicet Sacramenti Extremæ Unctionis, Ordinis, Eucharistie extra articulum mortis, ac etiam Beneficiorum nuptialis; quamvis juxta fatus probabilem sententiam Matrimonium sine Beneficione nuptialis licet posse contrarie.

201. Scendum prouide, quod Sacramentum Baptismi, & Confirmationis licite possit conferri, & recipi ab interdictis, aetiam in loco interdicto, ut habetur cap. Responsio de sententia excommunicati, & cap. Quoniam. & cap. Alma Mater ead. in 6. Siquidem Baptismus vel Sacramentum funime necessarium ad salutem: Confirmatio autem est quam complementum Baptismi, cum debet ad confirmandam & fortiter profundendam Fidem Christianam in Baptismo suscepimus. Et ob hoc cit. cap. Quoniam ead. in 6. habetur, quod tempore Interdicti Christia in Cenaclo Domini confitit queat: quia verus Christus non debet esse usui: & concessio principali conferit concessionem accessiorum, nempe confessio Christiatis pro administratione dictorum Sacramentorum requiri.

202. Similiter Sacramentum Poenitentiae potest tempore Interdicti, non solum mortuentibus, sed etiam sanis (dummodo non fuerint excommunicati, nec sin in causa culpabili, ob quam latum est interdictum) licite administrari, cit. cap. Alma Mater de sententiâ excommunicati, in 6. eo quod & istud Sacramentum sit valde necessarium proper proutiat, quam habent homines ad peccandum. Sacramentum vero Eucharistie non nisi in mortis periculo (ut probabili mortis) ministrari potest, arg. cap. quod in re de Panis, & remissi.

203. Secundus effectus Interdicti, qui est prohibitus Divinorum Officiorum, hoc involvit, quod tempore Interdicti intelligatur esse prohibita celebratio, & auditio Divinorum Officiorum. Porro nomine Divinorum Officiorum comprehenditur non solum SS. Messe Sacrificium, sed & (f) omnis publica solemnis Oratio, qua ab Ecclesia instituta est, quod a Clericis ad Dei laudem exercitatur: cuiusmodi sunt solemnes Benedictiones Aqua Benedictæ, Cinerum, Palmarum, & Candearium, quia nomine, & auctoritate Ecclesie a Sacerdotibus sunt: Ita Hora Canonica, si publice leguntur:

quod ultimum idcirco additur, quia privatum tenetur clerici, ad Horarum Canonistarum recitationem obligati, eas recitare non obstante Interdicto locali, vel personali.

204. Nihilominus haec tam ampla Divinorum Officiorum prohibito postmodum limitata fuit in cit. cap. Alma Mater. Ubi dicitur, quod quando Civitas, vel locus alius Interdicto subiacet, singulis diebus in Ecclesiis & Monasteriis Missæ celebrentur, & alia dicantur Divina Officia sicut prius, submisla tamen voce, januis clausis, excommunicatis & interdictis (intellige, nisi habeant speciale privilegium, ne decederint causa Interdicti) exclusi, & campanis non pulsantur. In Festivitatibus vero Natalis Domini, Pasche, ac Pentecostes, & Assumptionis Virginis Gloriose, campanæ pulsantur, & januis aperitis alta voce Divina Officia solemniter celebrentur, excommunicatis tamen prorsus exclusi, sed interdictis admitti.

205. Tertius effectus Interdicti, est privatio sepulture Ecclesiastica. Et hic effectus intelligendus est, ut in Loco sacro interdicto nullus possit sepeliri, nisi habeat privilegium, quale datur (ut aliis privilegiatis taceantur) omnibus Clericis, qui tempore Interdicti generalis illud servaverunt, ad hoc, ut cum silentio possint sepeliri in Loco sacro, text. clar. cap. Quid in te de Panis, & remissi.

206. Nihilominus tempore Interdicti localis generalis (fecus in personali, vel scilicet terra populus interdicto notetur; nam etiam tunc singulare personæ consentent interdicta, cap. si sententia de sententia excommunicati, in 6.) possint homines illius loci, qui personaliter interdicti non sunt, extra illum locum effervi, & alio loco non interdicto sepeliri, immo & ibidem interficere divinitus, cit. e. si sententia.

207. Infuper si quis sepultus fuerit extra locum sacrum tempore Interdicti, cessante Interdicto in locum sacram est transferendum, si id commode fieri potest; ut post Gloria in cap. A nobis 28, de sent. excommunicati. Forma notar. Navarrus cap. 27. Manual. num. 176. Quod si vero contingit, contra prohibitionem Juris aliquem interdictum sepelir in Loco sacro, non erit excludendum: quia hoc non habetur Jure statutum. Gloria cit. & Engel loc. cit. num. 96. Non obstat, quod locus sit dicendum de excommunicatis; quippe qui, in loco sacro sepulti, debent exhumari, cap. Sacris de sepulture.

huc

hac poena non est extendenda ad alium causum Jure non expressum: simulque Excommunicatione privat communione Fidelium, non vero Interdictum.

208. Quæres, quid sit Cessatio a Divinis? Resp. cum commun. Cessatio a Divinis (que & Suspensio Organorum, id est, laudes Divinae dicitur) est Ecclesiastica prohibicio, ob quam Clerici celare debent in certo loco a Divinorum Officiorum celebratione, & Sacramentorum administratione; nisi quantum tam necessitas postulat.

209. Porro Cessatio a Divinis non debet indicari, nisi ob gravem injuriam Deo & Ecclesia illatum, ut injuriantes resipiscant, & quod deficiuntur, emendent: suntque in eis inductione plura observanda, & quam

DISTINCTIO III.

De Irregularitate.

QUESTIO I.

Quid, & quotuplex sit Irregularitas? ubi varia ipsam attinetur.

SUMMARIUM.

1. Irregularitas, unde sic dicitur.
 - (a) Ut dictum Dist. 1. n. 45.
2. Irregularitas, quid?
3. Divisio in Irregularitatem ex defectu, & ex deficiencia.
4. Et quomodo ha differant?
5. Irregularitas non est Censura; Cur?
6. Violans Irregularitatem non est deno irregularis; fecus in Censura.
7. Irregularitas non incurritur, nisi Jure exprimatur.
8. Es non ab homine; sed solo Jure imponitur, & quo?
9. An omnes solo Jure Ecclesiastico constituta sint?

1. Quid irregularitas inter alias causas contrahitur ob violationem Censure Ecclesiastice, merito de ipsa tractatur post confutare jam explicata. Ceterum Irregularitatem non derivatur a Jure irregulari, quod significat aliquid inter regulam non concordantem; sive non secundum regulam

existens. Verum in proposito Irregularitas magis stricte sumitur, ac prout ipsa est una ex leptim Pensis Canonis, arcens hominem a se septeone, vel executione Ordinum: & dicitur Poena Canonica, falcem large sumendo nomen peccata. (a)

2. CONCL. Irregularitas est impedimentum Canonicum impediens susceptionem Ordinum Ecclesiasticorum, conormque administrationem. Ita in re communis. Ratio est: quia praincipius Irregularitatis effectus est impedit Ordinum susceptionem, aut susceptorum uitum. Ubi tamen est sciendum, quod ly Ordo in data definitione large sumatur, prout etiam primam Tomitranam includit: siquidem irregularis prohibetur primum quoque Tomitram suscipere. Adversum ultiorem, quamvis Irregularitas impedit susceptionem Ordinum, ac susceptorum uitum, non tamen ita impedit, ut si Ordo a viro baptizato in irregularitate constituto suscipiat, si nullus ac irrius: adhuc enim Ordo valide suscipitur, quamvis illicite. Similiter, si Sacerdos irregularis prestatum celebrare Missam, valide celebrabit, eti illicite.

3. CONCL. II. Irregularitas ut sic dividitur in Irregularitatem ex defectu, & in irregularitatem ex deficiencia. Ita communis. Ratio est: quia irregularitas non alter dividitur, nisi proper causam, ob quam fertur;